

Dal Karlsvägen

Föreningen Dal Karlsvägen, verksamhetsberättelse 2018

Vid årsmötet 2017-03-25 valdes följande:

Ordförande för verksamhetsåret 2018 Jan-Olof Montelius, Falun, omval.

Ordinarie styrelseledamöter: Laila Danielsson, Garpenberg; Jan-Olof Dahlström, Bjursås; Jon Bodin, Säter för perioden 2018-2020 (samtliga omval)

(Per Gilén, Falun, Lennart Hökpers Falun valda för perioden 2017-2019).

Ersättare: Anders Westerberg, Säter (omval) och Lars Astgård, Falun (nyval) för perioden 2018-20

(Birgitta Klahr, Falun; Berit Haglund, Falun och Christer Anderssen, valda för perioden 2017-2019).

Till revisorer valdes Håkan Hammar och Torsten Johansson (omval) samt som revisors-suppleant Stig Meiton (omval).

Till valberedning valdes Kus Kari Nissniss (omval, sammankallande), och Elisabeth Gilén (omval).

Styrelsen konstituerade sig själv. Vice ordf. Laila Danielsson, sekreterare Per Gilén. Ordf. har upprätthållit kassörssysslan. Styrelsen har under året haft elva sammanträden. Styrelsen har vid de flesta sammanträden varit förstärkt med olika funktionärer från 2018 års Storvandring. Föreningen är ansluten till Dalarnas Fornminnes och Hembygdsförbund.

Antal medlemmar 31.12 2018: 101 st. (2017: 128 medlemmar)

Årets resultat - - 65.873,11 kr. I övrigt hänvisas till resultaträkningen och kommentarerna kring Storvandringen. Föreningen är ansluten till Swish (123 352 71 57).

Arbetet har till stor del kretsats kring förberedelserna och genomförandet av årets Storvandring, samt under hösten planering inför 2019 års Tredagarsvandring. Ny etappindelning etapp 2 har diskuterats. Förslag att etappen Tammeråsen-Rättvik förlängs till Söderås, om förläggningsfrågan kan lösas där. Fördelen är bl a att etapp 2 idag är ganska kort, medan etapp 3a Rättvik-Bjursås är ganska lång och krävande. Etappen mot Bjursås slipper då också att starta med den tunga biten upp mot Söderås.

En smärre ändring av sista biten in mot Bjursås har också diskuterats.

Storvandringen 2018

Årets Storvandring, den åttonde i ordning, genomfördes 8-19 maj. Vi har nu en väl inarbetad organisation och mycket är lika från föregående vandringar. Swishbetalning användes i stor utsträckning för etappvandrare och måltidsbeställningar, vilket fungerade utmärkt och underlättade den ekonomiska hanteringen. Vädret skiftar naturligtvis, men i år hade vi, med bortsett från någon dag, mycket bra yttre förhållanden.

En mindre och en större förändring hade dock skett. I Bålsta har vi tidigare klättrat upp för en mycket brant slänt. Där är nu platsen bebyggd, så vi fick leta en annan sträckning är. Efter vänligt tillmötesgående från en husägare, så fick vi passera dennes tomt. Den större förändringen gällde förläggningsplats sista kvällen i Stockholmsområdet. Förläggningen på Karlberg gick ej att ha i år. Efter mycket letande hittades ett vandrarhem i Bromma. Godkänd, men inte mycket mer heller. Två dagar innan vi nådde dit, fick vi meddelande om ett polisingripande på vandrarhemmet och andra sociala oroligheter. Vi avblåste därför genast tanken på förläggning där. Tur i oturen var dock att vi samma dag lyckades på tag på ett antal hotellrum (flerbäddsrum, typ familjerum). Mycket bättre, och något billigare också!

Skolungdomar vandrare liksom tidigare år delar av sträckan, från Mora, Tammeråsen och Folkärna. Inför vandringen från Folkärna så informerade föreningen barnen i Lunds skola om att "Dalarna ligger på gångavstånd från Stockholm".

Avslutningen i Stockholm fick som vanligt stor uppmärksamhet bland stockholmarna. Vi hade fått en egen ny låt "Gånglåt för dalfolk", komponerad av BrittaiDalarna., som framfördes av en improviserad kör på Stortorget. Dalabataljonen kunde ej medverka vid året Storvandring, då denna sammanföll i tid med bataljonens KFÖ. Ej heller Hemvärnets musikkår kunde medverka vid avslutning i Stockholm, då musikkåren då var upptagen med Högvaktsspel.

I övrigt hänvisas till bilagda dagrapporter, som publicerades på hemsidan och Facebook varje kväll.

Vad som dock är det stora bekymret för framtida vandringar, var att deltagandet för första gången sjönk kraftig. Cirka 550 starter mot c:a 825 starter 2016. Styrelsen har analyserat detta, men kommer att arbeta vidare med frågan. Skälen till det sjunkande antalet deltagare kan vara flera, men några aspekter som lyfts fram är:

Anmälningens info sent ute på hemsidan (detta hänger samman med att det dröjde länge innan förläggningsfrågan i Stockholmsområdet var klar). Sen vår och ev. rädsla för allt för blöta och snörika etapper i början av vandringen. Har synliggörandet av matkostnaderna (genom möjligheten att beställa i förväg) avskräckt?

Bättre mediakontakt. Bättre marknadsföring. Ett antal föränmälda vandrare, måste av olika skäl avanmäla sig, vilket också gjorde att vi tappade deltagare.

Årets Storvandring renderade en rejäl förlust - 41.790,40. Se i övrigt Resultat och balansräkning. Den yttre kostnadsramen (fordon, förläggningar etc) är ju lika, oavsett om 30 eller 80 vandrare delta.

Övriga vandringar

180422 Vandring Falun-Bjursås, med 17 deltagare.

170929 Vandring Falun-Bjursås, med 7 st vandrare.

Planering inför Tredagarsvandringen 2019 "Vandring i Österbergslagen"

Omfattande förberedelser inför 2019 års Tredagarsvandring "Vandring i Österbergslagen" har skett under året. Nya anmälningssblanketter har utarbetats.

Förrådslokalen i Korsnäs

Visst uppordningsarbete har skett under året.

Mediabevakning

180430 FK Snart går Dalkarlvandringen

180508 dt, DD Dalkarlvägen 2018 startade i Orsa och Mora

180512 DD Omplåstring under Dalkarlvägen

180512 dt.se Dalkarlvägen 2018 startade i Orsa och Mora

180521 dt.se FK Dalkarlvägen gick på en historisk vandring

Ett flertal av dessa artiklar har publicerats i Mittmedias olika Dalatidningar och även på nätet.

Föredrag

Föredrag av Jan-Olof Montelius:

4 sept Släktforsarkurs (Släktforsarnas hus), Leksand: "Dalarna ligger på gångavstånd från Stockholm. Om herrarbetsvandringar förr och nu".

"Vandringslyftet Dalarna"

Föreningen har deltagit på möten med nätverket "Vandringslyftet Dalarna", som har initierats av Visit Dalarna och Länsstyrelsen. Verksamheten syftar till att förbättra Dalarnas olika vandringsleder.

Arbetsgruppen Gustav Vasa 500 år

Torsten Johansson och Börje Forslund har fortsatt arbetet med ”Arbetsgruppen Gustav Vasa 500 år”, AGGV 500, vars syfte är att undersöka och driva möjligheterna till att ihågkomma minnena kring Gustav Vasas befrielsekrig och slaget vid Brunnbäck 1521 samt 1523 års händelser, som kulminerade med Gustav Vasas intåg i Stockholm 6 juni som nyvald regent. Tanken är att Föreningen Dalkarlsvägen skall förlägga en vandring från Mora med målgång vid Brunnbäcksmonumentet 6 juni 2021. Kontakter har tagits med flera tänkbara aktörer och medverkande. Avesta kommun har åtagit sig att stå som värd vid högtidligheten vid Brunnbäcksmonumentet.

Personalvård

Liksom tidigare år har föreningen bjudit styrelsen, funktionärer och en del övriga aktörer på litet julbord på Kungl. Dalregementets officersmäss.

Kondoleanser

Under året har två kämpar längs Dalkarlsvägen för alltid lämnat vår krets.

Stig Forsling, Vika avled 21 augusti. Stig har varit styrelseledamot i föreningen men framförallt etappansvarig för sträckan Gamla Staberg-Fline i många år.

Snygg Lennart Olsson, Kallesbacken avled 28 oktober. Snygg Lennart har i många år ömt vårdat den del av Dalkarlsvägen/Linnévägen som passerar Kallesbacken.

Föreningen deltog vid jordfästningarna med Dalafanan.

Tack till funktionärer och övriga aktörer

Föreningen vill framföra sitt tack till alla funktionärer, etappledare och övriga aktörer som medverkat vid årets Storvandring.

Det krävs många goda krafter (förutom vandrarna själva) för att genomföra vandringen. Som tur är har Föreningens Dalkarlsvägen det i form av funktionärer, sponsorer, tillskyndare och påhejare. Alla som serverar mat, ordnar sängplatser, bjuder på förtäring efter vägen, eller spelar fiol för trötta vandrare, är en förutsättning för att kunna genomföra dessa vandringar.

Dalkarlsvägen 24 mars 2019

Jan-Olof Montelius
Ordförande

Laila Danielsson
Vice ordf.

Per Gilén
Skr.

Jon Bodin

Jan-Olof Dahlström

Lennart Hökpers

Christer Anderssen

Lars Astgård

Berit Haglund

Birgitta Klahr

Anders Westerberg

Dagrapporter från Storstövringen. Publicerad på dalkarlsvagen.se och Facebook efter varje dagsvandring

180508 Rapport dag 1. Mora-Tammeråsen, Orsa-Tammeråsen

Så har då 2018 års Storstövring startat! Planeringsarbetet har i princip pågått sedan avslutningen på 2016 års vandring (med avbrott för 2017 års Tredagarsvandring). Så det känns skönt att gå in i skarpt läge nu. Eventuella fel och missar får nu åtgärdas i takt med att de upptäcks.

Årets vandring började i strålande försommarväder, med temperaturer på över 20 grader.

Sedvanliga startprocedurer utanför Vasaloppshuset i Mora, där Storstövringens ledaren Per Gilén hälsade c:a 30 vandrare välkomna att gå hela eller etapper av vandringen. Efter korum framförde den etappansvarige, Vivi Sandström, en nyskriven vandringslåt "Gånglåt för dalfolk", komponerad av Brittai Dalarna.

Ljuden från Moras kyrkklockor följde sedan vandrarna den första biten mot Stockholm.

Vi hade befarat en hel del snö och vatten på den första etappen, vilken nog besannades mer än väl vad gäller blötan. Den var nog blötare på denna etapp, än etappen Orsa-Tammeråsen. Snön var med några undantag nästan helt borta.

Själv vandrare jag Orsa-Tammeråsen. Korum i kyrkan med spelmän. 16 vandrare kom till start.

Etappen följer den gamla Kompanivägen, som Orsa kompani hade att vandra, antingen för fortsatta aktiviteter på Europas slagfält, eller mera fredliga övningar på Rommed. Om Kompanivägen heter det i 1697 års uppmarschorder för den svenska armén: "Vägen till Stockholm när Dahle Regimentet skall till Stockholm marschera Nämbl Orsa compaignie hafver så sitt rendre vous uti Orsa kyrckbybyn, hwartill fordras 2 dagar, marscherar därifrån igenom skogen, derest ingen Wagn, utan redeväg är till Tammeråsen mil 2; hvilas 2 nätter".

Vi passerade på Stenberg minnesstenen för bostället Stenberg, Orsa kompani. Bostället var i bruk till början av 1800-talet. En indelt soldat vid namn Ingrid Froste gjorde honnör för de förbipasserande vandrarna, ackompanjerat av spelmän.

I Brunnvasselbodarna föredrag de flesta att intaga sin medhavda lunch. Sen fortsatte vandringarna mot Tammeråsen.

SVT Dalarna hade ett inslag om vandringen, med betoning på skolbarnen från Färnäs skola. Radio Dalarna och Mora Tidning bevakade också starten.

180509 Rapport dag 2. Tammeråsen-Rättvik

Åter en strålande och varm vandringsdag. Den här etappen är den kortaste, c:a 17 km, och lättaste etappen av alla på vägen till Stockholm. Det kan ju vara skönt att ha en liten lättare etapp efter första dagens lite hårdare inledningspass. Och imorgon väntar en ny krävande etapp mellan Rättvik/Leksand till Bjursås...

Under korum sjöng vi bland annat "Morgon mellan fjällen", som fordom var en obligatorisk inlärningspsalm i folkskolans lägre klasser. Sedan överlämnade Vikarby skolan en budkavle som tillverkats av Färnäs skola, klass 4-6 i Mora, med lista över de elever igår vandrare Färnäs-Fåsås samt dagens vandrare. Idag bars budkavlen av elever från Vikarby och Sätra skolor, åk 4-5 som vandrade med oss ner till Rättvik. Sen kommer budkavlen av föras vidare av åk 4-6 i Lund skola, Folkärna.

Totalt startade cirka 100 vandrare, varav 40 "dalkarlsvandrare" 40 och 60 skolbarn. Det var en stor skara som lämnade Tammeråsen mot det första organiserade stoppet på Röjeråsens bystuga, där dryck och frukt serverades, till tonerna från lokala spelmän.

Sträckan Tammeråsen-Rättvik brukar normalt ha vissa fuktpartier. Men frivilla, hjälpsamma krafter hade lagt ut lastpallar och byggt små broar över de värsta surhålerna, så det gick att gå torrskodd hela vägen. Sen var det inte långt till Granmor, där grillkorv serverades, också till tonerna från lokala spelmän.

I Rättvik övernattade de flesta vandrarna i Gammalgårdens Sturladu, några mer tappra låg i kyrkstallarna och för de mera bekväma vandrarna fanns Stiftsgården att bo på.

Intresset att vandra delar av Dalkarlsvägen sprider sig. Utöver dagens stora grupp av skolbarn, så deltog en grupp på cirka 20 personer från Ovansiljans MS-förening, där personerna gick från Nittsjö till Stiftsgården. En strong prestation!

180510 Rapport dag 3. Rättvik/Leksand-Bjursås

Åter en strålande fin vandringsdag. Denna etapp innehöll också två alternativa starter; Rättvik respektive Leksand med gemensamt mål i Bjursås. 43 respektive 24 personer startade, varav många dagvandrare. Två tunga etapper, 33 respektive 32 km uppför och nerför berg.

Från Rättviksetappen rapporterades att det var ganska blött före och efter Kallesbacken. Annars förflöt den vandringen som tidigare; soppa vid Igeltjärn, fika i bystugan på Mårtanberg och utsökta kolbullar på Axmor.

Leksandsetappens första stopp var bystugan i Rönnäs. Innan dess hade vi att passera över Bergsbäcken nära Bunk. För några dagar sedan var det inga problem att gå över den, nu låg den delvis under vatten, så en del vandrare föredrog att gå barfota över. I övrigt var det inga problem med blöta stigar. Efter Rönnäs vidtog en c:a 6 km lång stigning upp till Hackmora. Strax söder om Kyrkbol ligger Kyrkstenen, där vandrare fordom brukade rast. Så även i år. På Hackmora hade KusKarin med medhjälpare ordat fältlunch.

Efter Årboheden vidtog vandringen uppför Vidåsberget, en stigning från +204 till +338. Tung vandring! Nästan på toppen lämnade vi Leksands socken och kom in i Bjursås socken. Sedan bar det iväg utför till Prosgårdarna där det bjöds på kaffe och bulle. Därefter var det lite kuperad vandring till Rexbotjärn, där vi fick förstärkningar, bl a sportdryck. Det gäller att hålla vätske- och saltbalansen dessa varma dagar.

Vandrarna från Rättvik och Leksand sammanstrålade i Bjursås, för middag och föreläsning i Församlingshemmet, respektive OK-stugan.

180511 Rapport dag 4. Bjursås-Gamla Staberg

Under natten till fredagen kom det lite regn i Bjursås. Vi fick även en liten skur på oss vid lunchtid i Bergsgården.

Samling i Bjursås kyrka för korum och information. Jan-Olof Dahlström paraderade i koret med den nya Bjursåsfanan. Han gick också i täten en bit, när vi startade med Bjursås kyrkklockor som då ljud över nejden. Cirka 60 personer kom till start.

Vägen mot Falun var nu torr och fin. För tre veckor sedan låg snön halvmeter tjock på sina ställen.

Vid Norlingberg möttes vi av ljudet från en näverlur. En stor del av det ursprungliga gänget, som omkring sekelskiftet drog igång Föreningen Dalkarlsvägen och Sturvandringarna väntade där, nämligen Trons Lasse, Elisabeth Ståhl, Leif Kratz, Stig Meiton och Runar Tommila Ett trevligt återseende för många.

Grycksbo Gille serverade som så ofta förr soppa med hembakat bröd i Bergsgården bygdegård.

Sen bar det iväg mot Falun och Residenset. Vi hade flyttat fram tiden i år, så nu hann alla (utom Sladden) fram till Kålgårdsbadet, där vi samlades.

Med Sveriges fana, Dalafanan och Falu stads fana tågade vi sedan till Residenset, där Mikael Selander, i landshövdingen frånvaro, tog emot och tackade för att vi för traditionerna med arbetsvandringar vidare. Landshövdingen bjöd på fika.

Därefter fortsatte vandringen ut mot Gamla Staberg. De sista vandrarna fick en rejäl regnskur över sig. Föreläggning i filmsalen och logen.

180512 Rapport dag 5. Gamla Staberg-Fline

Idag var det ett perfekt vandringsväder. Lite molnigt. En lätt och kort regnskur kom på eftermiddagen. Cirka 60 personer kom till dagens start på Gamla Staberg, som inleddes med traditionellt korum.

Dagens etapp kanske är en av vandringens tuffaste, omkring 34 km längs Knivstigen och andra stigar och mindre vägar fram till Fline bygdegård i Husby socken. Små stigar upp och nerför bergen. Det gällde att se upp särskilt noga idag, då många stenar var blöta och hala efter nattens regn. Det var mycket vatten kvar, men det gick att gå runt, så det var inga större problem att ta sig fram.

Vika sockenfana ledde vandring från Gamla Staberg ut på Knivstigen. Vid Kolakojan väntade Monica Fredrikson med lite uppmuntran i form av godis och sång och spel.

På Nyberget, eller 'Svens' serverades dagens sopplunch. Ytterligare ett antal stopp på vägen för vattenpåfyllning, frukt, Gustafskorv fanns. I Långshyttan var det så servering av varm korv, så vandrarna fick i sig en hel del näring fram till ankomsten till Fline bygdegård, för middag och sedvanlig massföreläggning på golvet.

180513 Rapport dag 6. Fline-Folkärna

Åter en strålande och varm vandringsdag. Eftersom vandringen hitintills skett i mycket skog, så har vi fått en hel del skugga. Det kan dock bli jobbigare om denna värme fortsätter när vi kommer ut på slättlandet söder om Sala. 53 vandrare kom till start idag, för att vandra 35 km till Sjöviks folkhögskola i Folkärna socken. Vägen var torr och fin. En hel del stigar, men även grusvägar och mot slutet in till Sjövik även asfalt var dagens underlag. Några berg passerades också.

En storlagen vy mötte oss när vi vandrade ner mot Klosterån. Försommaren är här! Vid Junkarbo var dagens första vattenstopp. Här hade landskapet förändrats kraftigt sedan förra vandringen. Skogen var nu avverkad och helt nya vyer öppnade sig.

Sopplunch serverades på Garpenbergs hembygdsgård. Sedan fortsatte vi några kilometer till Runar Tommila på Hesshyttan där kaffe m.m. serverades. Den gode Runar förädrades ett exemplar av vår dalahäst med texten "Dalkarlsvägen 2018". Runar var en av initiativtagarna till Sturvandringarna för snart 20 år sedan.

Vid Realsbo bjöd paret Blomkvist som vanligt på godis och saft. Vid Åsgarns bygdegård välkomnades vi av kommunfullmäktiges ordförande i Avesta, Laila Borger, iförd sin hemssockens Rättviksdräkt. Avesta kommun bjöd på smörgås och kaffe.

Sedan var det några kilometers vandring på grusväg till Stora Dicka, där en annan gammal kämpe från tidigare vandringar, Erik Dickfors, bjöd på förfriskningar.

Föreläggningen på Sjövik skedde i några klassrum. Några vandrare tog också ett avsvalkande bad i sjön Bäsingen. Någon större nöd på oss vad gäller extra näringsintag sker inte så länge vi är i Dalarna. Imorgon lämnar vi Dalarna för fortsatt vandring genom Västmanland och Uppland. Där brukar det inte vara så många extra bjudtillfällen. Nu får föreningen stå för den extra förplägnaden.

180514 Rapport dag 7. Folkärna-Saladamm

Åter en strålande varm vandringsdag. DRYGT 50 vandrare kom till starten vid Sjöviks folkhögskola. Vi brukar ju starta i Folkärna kyrka, men den var nu stängt för reparation.

Vid kyrkan väntade cirka 50 elever samt lärare, åk 4-6 Lund skola. De vandrade sedan med oss till Möklinta, omkring 18 km. En strong presentation. Inte alla orkade ända fram till Möklinta, men väldigt många. En del var till och med före de vuxna vandrarna i Möklinta. Innan starten från kyrkan överlämnade vi den budkavle som tillverkats vid Färnäs skola och som sedan eleverna från Vikarbyns och Sätra skolor före vidare från Tammeråsen till Rättvik. Hoppas att budkavlen till nästa gång kan föras vidare av andra skolor.

Dagens yngste vandrare var dock femåriga Eskil som cyklade och vandrare med sin pappa Jimmy Märts från Folkärna till Saladamm. För två år sedan satt han i sittvagn mellan Saladamm och Altuna. Återväxten av kommande sturvandrare verkar alltså god!

Som vanligt bjöd folket på Bergshyttan på ett storslaget "kafferep", och bullarna och kakorna räckte väl till även för barnen.

På Tjyvberget passerades gränstenen "Dalskillnan" från 1793 och vi vandrade in i Västmanland. Luften kändes direkt mer tung att andas....

Efter stärkande lunch i Möklinta var nästa vattenhål gårdspuben i Vigelsbo, med kaffe och frukt. Att det inte alltid är så här varmt, blev vi påmind om på några bilder som hängde på väggen från 2014 års vandring. Då var vi iförda jackor och mössor.

Sista 8 km från Vallsjön till Saladamm är tung att vandra, framförallt när det är så här varmt. Incheckning i klassrum på Naturbruksgymnasiet.

Och imorgon väntar "ökenvandringen" från Sala till Altuna!

180514 Rapport dag 8. Saladamm-Altuna

Värmen och det vackra vädret börjar nu ta rejält på krafterna. Nu har vi som gått ända från Mora/Orsa avverkat drygt 25 mil. Endast fyra etapper återstår, ungefär 11 mil. Dagens etapp var 34 km. Drygt 50 personer kom till start. Sedvanligt korum inledde dagen.

Vandringen in mot Sala går till stor del på den gamla landsvägen, som slingrar sig vackert mellan de gamla gårdarna. Två milstolpar längs vägen berättar också att det här är den gamla vägen.

Vandringens första mål var Väsby kungsgård, där Sala hembygdsförening sedvanligt och generöst bjöd på varm korv m m. Efter diverse inköp i Sala, var det inte långt till nästa stopp, Norrby församlingshem, där församlingen liksom tidigare år bjöd på fika. Behövlig förstärkning, för sedan var det c:a 13 km asfalt, till länsgränsen mot Uppsala län vid Fastbo. Sedan var det drygt 8 km grusväg innan målet, Altuna bygdegård nåddes. Vid Sörbäck serverades fältlunch.

Vi hade många kontroller efter vägen idag, där vatten, sportdryck, saltgurka och andra förstärkningar serverades. Det gällde verkligen att dricka mycket idag.

I Altuna väntade grillbuffé, som vi intog på gården. Föreläggning skedde som vanligt inne i bygdegården.

180516 Rapport dag 9. Altuna-Hjälsta

Vandringens längsta etapp, 37,5 km, avverkades idag. Samma yttre förutsättningar som igår, dvs sol från en klarblå himmel och rejält varmt. Vi var 45 startande idag.

Vi vandrar nu i ett fint historiskt kulturlandskap. Vi passera några runstenar från 1000-talet, som stod vid vägkanten och därmed markerade att vägen gått där sedan åtminstone vikingatiden. De medeltida kyrkorna låg tätt – Altuna, Torstuna, Nysätra, Biskopskulla och slutligen Hjälsta kyrka. Hemma i Dalarna går man knappast igenom fem socknar på en dag. Många storgårdar med rötter i medeltiden gick vi också förbi.

Mycket asfaltvandring idag. Vid vägskylden "Sista 1 km" lämnade vid den sista grusvägen för idag, fram till Hjälsta var det cirka 22 km asfalt.

Lunchpacken serverades vid Nysätra kyrka efter c:a 20 km. Mycket vätska och saltgurka gick åt även idag. Vi upprättade ett antal obemannade vätskestationer efter vägen, för att säkerställa att det inte rädde någon brist på vatten.

När man sedan kommer fram till ortnamnskylden "Hjälsta", så tror man att man är framme. Men då har man ytterligare c:a 4 km att vandra. Segt!

Vi bodde på Hjälsta bygdegård. Här finns det inga duschar, men en fältdusch bestående av en stor dunk med vatten och duschslang fanns utomhus. Solen hade varmt upp vatten, så det var i alla fall ljummet. Tidigare år har vattentemperaturen varit betydligt lägre.

Föreläggning i Hjälsta bygdegård.

180517 Rapport dag 10. Hjälsta-Bro

Idag är det den Syttende Mai, Norges nationaldag. För att hedra Norge och framförallt vår trogne vandrarna från vårt västra broderland, Jon Jacobsen fra Oslo, som nu deltar för femte gången på en Storvandring, så inleddes dagen med att vi sjöng "Ja vi elsker dette landet".

När vi vaknade, så möttes vi av en helt annan väderlek, än de senaste dagarna. Cirka 10 grader och kraftig blåst, men dock sol. Det var ganska kylslaget i början, men i övrigt en betydligt behagligare vandringstemperatur.

Dagens etapp var också betydligt lättare än gårdagens, "endast" 30 km. Det var bara asfalt i början och slutet, i övrigt stigar och grusvägar. Det var en liten omläggning av vägen strax norr om Bålsta, på grund av ny bebyggelse. Men så blev det mera grusväg i stället, även om vi fick en rejäl stigning på köpet.

Vid infarten mot Biskops Arnö var "Pippien" laddad med sockerdricka. Lunchpacken serverades vid Ekilla, som är en förtätad väg-historisk miljö. Här har tidigare funnit en stenbro. Runstenarna på platsen indikerar att här har vägen gått sedan åtminstone vikingatiden. "Här skall stånda sten nära vägen" som det står på en annan uppländsk runsten. En milstolpe från 1850 kompletterar så den väg-historiska miljön.

Det uppstod lite panik när vandrarna närmade sig Bro, då vägen som tidigare på dagen varit öppen, nu var spär-rad av en kraftig grind, som inte gick att forceras. Men det hela löstes genom en lätt kringgående rörelse.

Bro-Låssa hembygdsförening tog emot oss på Klints hembygdegård, där också den sedvanliga middagen med köttfärslimpa serverades.

Föreläggningen skedde i Bro idrottshall, där vi låg på fotbollsplanen. Så det fanns alltså gott om utrymme i natt.

180518 Rapport dag 11. Bro-Bromma

Nu har temperaturen sjunkit till mellan 10-15 grader, en alldeles perfekt vandringstemperatur. Cirka 36 vandrare ställde upp på morgonen för att gå de c:a 37 km långa sträckan till Bromma.

Före start överlämnade Storstöringsledaren Per Gilén den traditionella dalahästen till ordföranden i Bro-Låssa hembygdsförening, Hasse Ström. Föreningen är därmed de enda innehavare av nio stycken dalahästar och har

alltså varit med sedan starten 2000. Klints hembygdsgård är närmast att betraktad som "helig plats", där vi under alla Storvandringar blivit generöst mötta.

Många platser som vi passerade idag har direkt anknytning till Dalarna och dalfolket. Vi passerade Tibble gästgivargård där dalkarlarna låg och väntade på svar på sina frågor och krav till Svea rikets riksråd, efter det olyckliga kriget mot Ryssland, i samband med det som idag kallas 1743 års Daluppror.

Därefter fortsatte vandringen uppför Dalkarlsbacken. De flesta vandrarna föredrog att vandra uppför 1600-talsvägen, som byggdes av utkommenderade dalasoldater från Kungl. Dalregementet 1665.

Vi passerade även vägvisare som "Dalkarlstunneln" och "Dalkullan Ulrikas väg". Måste försöka ta reda på vem denna Ulrika var. Förmodligen en kulla som vandrat till Stockholm.

På grund av vissa ledningsarbeten var vägen sedan på sina ställen omlagd. Efterhand kom vi till Säby gård, där lunchen serverades. Fortsatt vandring över Järvafältet i en pastoral miljö, fjärran från problemområdena Tensta och Rinkeby som skymtade på andra sidan E18.

Efter Ursvik var det "stadsorientering" genom Sundbyberg, innan vi till slut kom fram till vår nya förläggningsplats Mornington hotel i Bromma. Förläggning i sexbäddrum. På hotellet hade vi sedan en gemensam måltid och "Sista natten med gänget". Vid middagen sjöng Anne B Kristiansson, göteborgska, boende i Trelleborg men med rötter i Venjan och Mora sin egen komponerade sång om Storstorvandringen.

Imorgon väntar inmarschen i Stockholm.

En stor del av vandringen har ju tidigare gått genom skog, passerat röda stugor och en relativt lugn trafikrytm på de större vägar vi vandrat på. Men nu är det plötslig motorvägar, pendeltåg, SL-bussar och en helt annan trafikrytm. Nu får man verkligen känslan av att vi verkligen har gått till Stockholm!

180519 Rapport dag 12. Bromma-Gamla stan

Stora finaldagen! Vackert väder som alla tidigare vandringsdagar, med lagom temperatur. Efter en stärkande hotellfrukost hade vi korum högst upp i Mornington hotell, med utsikt över Bromma och Sundbyberg.

Många var sockenklädda, när den makliga vandringen startade. Vi följde Karlbergskanalen förbi Karlberg fram till Wasahof på Dalagatan, där stärkande förfriskningar intogs. Därefter var det enskild förflyttning till Skeppsholmen.

Till Skeppsholmen anlände en buss med 26 spelmän från Dalarna, under ledning av Anna Aronsson, Mora. Exakt 1315 skedde avmarsch från Skeppsholmen med polisbil i spetsen. I täten av tåget fördes Svenska fanan och Dalafanan, därefter spelmännen och stor fanborg med cirka 20 fanor, varav åtta sockenkompanifanor från Kungl. Dalregementet och vandrarna.

Marschen gick över Skeppsholmsbron, förbi Grand hotell, över Strömbron och Skeppsbron och uppför Slottsbacken till Stortorget. Massor av åskådare följde vår väg. Undrar just hur många foton, video och ljudupptagning som gjordes! Nu kanske vi finns på Facebook runt om i världen! Dalarna syntes väl i Stockholm (och övriga världen) denna lördag.

På Stortorget hade vi ett litet avslutningsprogram. Det hela började med våra egna vandrare Gunilla Larsson och Helena Henningsson från olika håll på Stortorget kulade och Anna Aronsson blåste på horn. Storstorvandringsledaren Per Gilén höll ihop programmet. Spelmanslaget spelade och sedan ett kort tal av mig där jag sammanfattade vandringen och bakgrunden till varför vi vandrar.

Därefter framförde en för stunden helt ny sammansatt kör av vandrare samt spelmanslaget sången "Gånglåt för dalfolk", komponerad av BrittaiDalarna. Texten kommer att återfinnas på vår hemsida. Medan spelmanslaget framförde ytterligare ett antal låtar vidtog så spontan dans av ett antal vandrare som fortfarande hade fötterna i sådant skick att man ville och kunde dansa.

Sedan vidtog utmarsch och 2018 års Storstorvandring var därmed avslutad.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att årets vandring har genomförts utan några större missöden. Några vandrare tvingades bryta på grund av skavsår och andra skavanker som kan uppkomma under en sådan här lång vandring. Men sådant sker på alla våra vandringar. Vädret har varit strålande, kanske till och med lite väl varmt vissa dagar. Några små regnskurar fick vi, men de var så korta att vi knappt märkte dessa. Vi hade befarat att det skulle vara snö kvar på skogarna norr om Bjursås, men det var inte mycket kvar. Det var inte heller så blött som vi fruktat. Där det var blött, kunde vi ganska lätt gå förbi dessa partier. Antalet vandrare har varit något lägre än förra gången. Vi får försöka analysera vad det kan bero på.

Nu skall vi pusta ut ett tag. Sedan börjar planeringen inför 2019 års Tredagarsvandring, som traditionsenligt äger rum under Kristi Himmelfärdshelgen. Sen är det inte långt kvar till 2020 års Storstorvandring...

Tack för denna gång!